

2. Галичкіна Е. Н. Специфіка комп'ютерного дискурсу на англійському і руському мовах : на матеріалі жанру комп'ютерних конференцій : дис... канд. філол. наук : 10.02.20 / Елена Николаевна Галичкина. – Астрахань, 2001. – 212 с.
3. Глазырина А. И. Компьютерный подъязык: термины, жаргонизмы, профессионализмы / А. И. Глазырина. – Вестник Челябинского государственного университета. Филология. Искусствоведение. – 2013. – Вып. 82. – С. 77–80.
4. Девтеров І. Комунікативний процес і мовна ситуація в Інтернеті / І. Девтеров // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. – К., 2010. – С. 162–166.
5. Еремина Н. К. Лексика и фразеология компьютерного подъязыка : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.19; 10.02.01 / Наталья Константиновна Еремина. – Тамбов, 2013. – 25 с.
6. Кармызова О. А. Компьютерная лексика: структура и развитие : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.19 / Ольга Андреевна Кармызова. – Воронеж, 2003. – 217 с.
7. Лейчик В. М. Место языков для специальных целей в структуре современного развитого национального языка / В. М. Лейчик // Стереотипность и творчество в тексте: межвуз. сб. научн. трудов – Изд-во Перм. ун-та, Пермь, 2005. – С. 153–160.
8. Палков И. В. О чем говорит метаязык компьютерных технологий? / И. В. Палков // Вестник КРСУ. – 2011. – Том 11. – № 1. – С. 35–41.
9. Хомутова Т. Н. Язык для специальных целей (LSP): Лингвистический аспект / Т. Н. Хомутова // Известия Российского государственного педагогического университета им. А. И. Герцена. – 2008. – Вып. 71. – С. 96–106.
10. Biocca F. Communication in the Age of Virtual Reality / F. Biocca. – Lawrence Erlbaum Associates, 1995. – 356 p.
11. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language / D. Crystal. – Cambridge : CUP, 1995. – 489 p.
12. Crystal D. Language and the Internet / D. Crystal. – Cambridge : Cambridge University Press, 2001. – 272 p.
13. Hutchinson T. English for Specific Purposes: a Learning-Centered Approach / T. Hutchinson, A. Waters. – Cambridge : Cambridge University Press, 1987. – 312 p.
14. Lengel L. Computer Mediated Communication / L. Lengel, A. Tomic. – London : Sage Publication Group, 2004. – 272 p.
15. Weik M. Computer Science and Communications Dictionary / M. Weik. – N. Y. : Springer, 2000. – 2006 p.

УДК 378.147:811.161.2-051

І. Є. Клак,

Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка, м. Кременець

КРИТЕРІЇ, ПОКАЗНИКИ ТА РІВНІ СФОРМОВАНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті визначено та обґрунтовано критерії, показники та рівні сформованості професійної комунікативної компетентності майбутніх учителів англійської мови. З метою визначення критеріїв сформованості досліджуваного феномена встановлено співвідношення понять «критерій» та «показник». Критерій більш стабільний, а показник динамічний. Визначено такі критерії професійної комунікативної компетентності майбутніх учителів англійської мови: змістово-когнітивний, мотиваційний, діяльнісно-комунікативний, рефлексивний, які безпосередньо співвідносяться з компонентами досліджуваного феномена. Встановлено нульовий, низький, середній та високий рівні сформованості професійної комунікативної компетентності.

Ключові слова: професійна комунікативна компетентність, компоненти, критерії, показники, рівні, студенти, майбутні учителі англійської мови.

КРИТЕРИИ, ПОКАЗАТЕЛИ И УРОВНИ СФОРМИРОВАННОСТИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

В статье определены и обоснованы критерии, показатели и уровни сформированности профессиональной коммуникативной компетентности будущих учителей английского языка. С целью определения сформированности исследуемого феномена установлено соотношение понятий «критерий» и «показатель». Критерий более стабилен, а показатель динамичен. Определены следующие критерии профессиональной коммуникативной компетентности будущих учителей английского языка: содержательно-когнитивный, мотивационный, деятельностно-коммуникативный и рефлексивный, которые непосредственно соотносятся с компонентами исследуемого феномена. Установлены нулевой, низкий, средний и высокий уровни сформированности профессиональной коммуникативной компетентности.

Ключевые слова: профессиональная коммуникативная компетентность, компоненты, критерии, показатели, уровни, студенты, будущее учителя английского языка.

CRITERIA, INDICATORS AND LEVELS OF FORMATION OF FUTURE ENGLISH TEACHERS' COMMUNICATIVE COMPETENCE

The article deals with the definition and justification of criteria, indicators and levels of formation of future English teachers' professional communicative competence. Future English teachers' professional communicative competence integrates closely connected content, motivational, activity, cognitive, communicative and reflexive components. Evaluation of formation of the under investigation phenomenon is provided by the complex of theoretically and practically cogent criteria and indicators. In order to determine the formation of the phenomenon the correlation between the concepts «criterion» and «indicator» has been identified. Considering the nature of «criterion», «index» acts as a ratio of the particular to the general: each criterion presents a group of indicators that characterize it qualitatively and quantitatively. The criterion is steadier while the indicator is a dynamic figure. The following criteria of future English teachers' professional communicative competence have been determined: content-cognitive, motivational, activity-communicative and reflective which directly correspond to the components of the phenomenon. The level of formation of professional communicative competence refers to the results of students' academic achievements in the process of mastering their knowledge and skills as well as estimation of their real behavior in simulated situations of professional communication. Zero, low, medium and high levels of the studied phenomenon have been determined. Investigating the formation of the future English teachers' professional communicative competence on the basis of competence approach involves the development of a clear system of measuring the level of formation of the phenomenon.

Key words: professional communicative competence, components, criteria, indicators, levels, students, future English teachers.

Постановка проблеми. Професійна комунікативна компетентність майбутніх учителів англійської мови об'єднує змістовий, мотиваційний, діяльнісний, когнітивний, комунікативний та рефлексивний компоненти, які тісно пов'язані між собою, оскільки мають єдину мету.

Оцінювати рівень сформованості професійної комунікативної компетентності в майбутніх учителів англійської мови доцільно за допомогою комплексу критеріїв і показників, для визначення яких необхідне серйозне наукове обґрунтування як в теоретичному, так і у практичному плані. Добираючи критерії професійної комунікативної компетентності в майбутніх учителів англійської мови, слід зважати на те, що: по-перше, процес формування досліджуваної компетентності здійснюється у взаємозв'язку, цілісності і взаємовпливі особистості майбутнього фахівця, навчальної діяльності, сформованих педагогічних умов, життєвих подій і ситуацій професійної комунікації; по-друге, доцільно взяти до уваги сутнісну характеристику та прогностичну модель системи професійної комунікативної компетентності; по-третє, необхідно враховувати роль і місце зазначеної компетентності в структурі професійної діяльності, і по-четверте, аналіз критеріїв повинен виявляти ступінь розвитку того чи іншого компонента професійної комунікативної компетентності в майбутніх учителів англійської мови [8, с. 212].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. При визначенні критеріїв та показників досліджуваного феномена, як слушно зауважує С. Гончаренко, слід ураховувати якість знань, яка передбачає співвідношення видів знань (закони, теорії, прикладні, методологічні, оцінювальні знання) з елементами змісту освіти й тим самим з рівнями їх засвоєння [5, с. 373]. А весь процес навчання, вважає В. Беспалько, можна уявити як сходження від знань-ознайомлень до знань-трансформації [3, с. 47]; або від рівня впізнавання до творчого рівня [4, с. 111]. Дослідник І. Лернер акцентує увагу на тому, що для знання на першому рівні засвоєння можна визначити як свідомо сприйняту й зафіксовану інформацію про ті чи інші об'єкти дійсності [9, с. 9].

Основні характеристики якості знань, зокрема гнучкість, глибина, оперативність, систематичність, міцність тощо, у педагогічній науці прийнято вимірювати за допомогою тестів, використовуючи коефіцієнт засвоєння, коефіцієнт усвідомленості за В. Беспальком [2, с. 5] та коефіцієнт автоматизації. Крім відбору показників, необхідне встановлення певної залежності між фактичними значеннями показників і базовими, або еталонними, значеннями [11, с. 66].

Отже, **метою** статті є визначення та обґрунтування критеріїв, показників та рівнів сформованості професійної комунікативної компетентності в майбутніх учителів англійської мови.

Виклад основного матеріалу. З метою ефективного визначення критеріїв сформованості професійної комунікативної компетентності в майбутніх учителів англійської мови доцільно встановити співвідношення понять «критерій» та «показник». Беручи до уваги сутність «критерію», «показник» виступає як співвідношення окремого до загального: кожен критерій являє собою групу показників, які якісно і кількісно його характеризують. При цьому критерій більш стабільний, а показник динамічний. Це означає, що при зміні змісту навчальної дисципліни, зокрема іноземної мови, необхідно виявляти новий підхід у визначенні показників для оновленого змісту дисципліни.

На засадах компетентнісного підходу процес формування професійної комунікативної компетентності в майбутніх учителів англійської мови не має чітко вираженого початку і кінця, тому застосування відповідних педагогічних методів узгоджується з його кінцевими або проміжними результатами, при постійному коригуванні з урахуванням інформації про його окремі компоненти. Отже, послідовність розміщення критеріїв не має принципового значення [8, с. 113].

Запропонований багатокритеріальний підхід свідчить про те, що процес формування професійної комунікативної компетентності в майбутніх учителів англійської мови оцінюється поетапно, в динаміці, і на кожному етапі вводиться самостійний критерій або його показник. До кожного критерію добираються такі показники, які можна легко й швидко виявити та зареєструвати, що передбачає організацію спеціальних заходів для спостереження за їх змінами та уточнення змісту окремих показників.

Кожен із зазначених критеріїв та показників має свої особливості.

Змістовий критерій сформованості професійної комунікативної компетентності передбачає засвоєння системи відповідних професійно значущих знань і вмінь. В основі підготовки вчителя англійської мови лежить оволодіння професійними знаннями, а саме: теоретично-методологічними знаннями у сфері гуманітарних, світоглядних, власне професійних наук, універсальними способами пізнання та практичної діяльності. Фундаментальні знання передбачають перетворення структури та змісту наукового знання, встановлення таких зв'язків між навчальними дисциплінами, які дозволяють формувати в майбутніх спеціалістів цілісне уявлення про педагогічну діяльність, що підвищує ступінь застосування знань, активне їх використання. Отже, студент повинен оволодіти як програмним, так і додатковим матеріалом, що дозволяє підвищити його загальну ерудицію, інформованість у різних сферах професійної діяльності та зробити його компетентним фахівцем. Саме тому головним показником змістового критерію вважаємо повноту знань майбутнього вчителя англійської мови.

В основі обґрунтування **мотиваційного критерію** лежить твердження, що будь-яка діяльність людини викликана певними мотивами. Поняття «мотив» означає спонукання до діяльності, спонукальну причину дій, вчинків. Формування професійної комунікативної компетентності в майбутніх учителів англійської мови розглядається як формування особистої мотиваційної налаштованості останніх на таку діяльність, у якій віддзеркалюються інтереси особистості, бажання використовувати інформаційні технології у професійній діяльності та вдосконалювати свої знання й уміння. Інтерес студентів до навчання повинен формуватися не тільки як можливість навчитися користуватися відповідними технологіями та засобами, а як інтерес до тієї галузі знань, що сприяє їх становленню як майбутніх учителів англійської мови.

Налаштованість на майбутню діяльність та усвідомлення вимог суспільства, пов'язаних з певною діяльністю, вважаємо показниками мотиваційного критерію сформованості професійної комунікативної компетентності в майбутніх учителів англійської мови.

Перед учителем англійської мови у процесі практичного застосування знань у професійній діяльності постає низка труднощів, подолати які може тільки цілеспрямована, наполеглива, самостійна, впевнена в собі особистість, тому готовність до подолання труднощів в організації навчального процесу є наступним показником мотиваційного критерію сформованості досліджуваного феномена.

Одним із основних завдань учителя англійської мови є формування підґрунтя для подальшої самореалізації та самовдосконалення. Це також показник мотиваційного критерію сформованості професійної комунікативної компетентності в майбутніх учителів англійської мови.

У структурі перевірки сформованості професійної комунікативної компетентності майбутніх учителів англійської мови важлива роль відводиться **діяльнісному критерію**, який включає прояв професійної комунікативної компетентності, апробованої в дії та засвоєної вчителем-англійської мови як найбільш ефективного чинника впливу на студентів. Поняття «професійна комунікативна компетентність» містить комплекс комунікативних знань, умінь, навичок, які забезпечують потребу і можливість постійного самовдосконалення, саморозвитку, самоосвіти вчителя англійської мови. Отже, професійна комунікативна компетентність охоплює всі сфери діяльності особистості та є пріоритетною метою, до досягнення якої по-

винен прагнути майбутній вчитель англійської мови у процесі свого професійного становлення та росту. Крім того, у процесі освоєння цієї компетентності майбутньому фахівцеві необхідно набути досвід осмислення себе як суб'єкта діяльності, досвід визначення цілей та засобів, адекватних умовам професійної діяльності а також раціональної організації діяльності.

Когнітивний критерій відображує повноту й дієвість знань у процесі виконання різних видів професійної діяльності, рівень володіння знаннями змісту компетентності. Це знання рідної та іноземної мови, теоретичні знання з теорії та психології спілкування, знання етикету; знання засобів впливу на аудиторію та прийомів справляти враження, формувати імідж; знання засобів і прийомів установлення, підтримки та завершення мовленнєвого контакту для досягнення певної мети; адекватна орієнтація фахівця в собі, співрозмовниках, у ситуації професійного спілкування та конкретних комунікативно-професійних цілях, а також, що важливо, – це знання комунікативної культури.

До **комунікативного критерію** відносимо знання законів спілкування, норм професійної етики, технології та психології педагогічного спілкування, національно-специфічних особливостей спілкування; знання основних понять лінгвістики – стилів, типів тексту, способів зв'язку слів у реченні, відповідних форм-реплік тощо; уміння й навички аналізу тексту; уміння мовленнєвого спілкування (володіння комунікативними технологіями ведення діалогу, здатність побудови цілісних, зв'язних, логічних висловлень, уміння компенсації особливими засобами недостатності знання мови) з урахуванням різних сфер та ситуацій, адресата й мети спілкування; систематичне дотримання граматичних правил та адекватне їх застосування.

Сутність **рефлексивного критерію** полягає в осмисленні майбутнім учителем англійської мови передумов, закономірностей і механізмів власної професійної діяльності, соціального та індивідуального способу існування. Він передбачає здійснення об'єктивного осмислення й оцінки власних дій у процесі цілеспрямованого професійного саморозвитку, що дозволяє виокремити складові успіху або виявити причини невдачі своєї діяльності. Реалізація цього критерію відбувається в умінні свідомо контролювати результати своєї діяльності, рівень власного розвитку, динаміки особистісного зростання: сформованість таких важливих якостей, як креативність, ініціативність, комунікативна відкритість, готовність до співпраці, співтворчості, толерантність, схильність до самоаналізу, здатність до імпровізації, творчого уявлення, передбачення. Активна рефлексивна позиція є необхідною умовою саморозвитку фахівця, а її відсутність практично повністю виключає можливість його як особистісного так і професійного саморозвитку.

Визначені критерії сформованості професійної комунікативної компетентності в майбутніх учителів англійської мови безпосередньо співвідносяться з компонентами названого феномена.

Враховуючи специфіку використання та зв'язок змістового і когнітивного критеріїв сформованості досліджуваного феномена зі змістовим наповненням, а діяльнісного та комунікативного критеріїв – з професійними знаннями майбутніх учителів англійської мови, доцільно об'єднати зазначені критерії у змістово-когнітивний та діялісно-комунікативний.

Результати теоретичного аналізу проблеми доводять, що сформованість професійної комунікативної компетентності в майбутніх учителів англійської мови представляє цілісну взаємодію всіх вище окреслених компонентів, критеріїв та показники сформованості яких представлено у табл. 1.

Таблиця 1

Критерії та показники сформованості професійної комунікативної компетентності майбутніх учителів англійської мови

Критерій	Показники
Змістово-когнітивний	– повнота специфічних знань: загальнокультурних і соціокультурних (особливостей, звичаїв, традицій, норм і правил мовного етикету, цінностей та переконань, схожості та розбіжностей у культурах своєї країни та країни, мова якої вивчається, історії та літератури); – знання норм вербальної та невербальної комунікативної поведінки, необхідні для спілкування в різних мовленнєвих ситуаціях; – знання про сутність і зміст професійної комунікативної діяльності майбутнього вчителя англійської мови, способи та форми спілкування; – володіння основами самовиховання, самоконтролю процесу обміну інформацією, основними складовими комунікації; – володіння фундаментальними знаннями в галузі філологічних дисциплін;
Мотиваційний	– усвідомлення вимог суспільства, пов'язаних з формуванням у вчителів англійської мови професійної комунікативної компетентності та налаштованість на таку діяльність; – прагнення до збагачення знань; – готовність до подолання труднощів в організації професійної діяльності; – здатність до самореалізації та самовдосконалення у сфері комунікації;
Діялісно-комунікативний	– вміння планувати, проводити, аналізувати інтерактивні форми роботи (диспут, батл-дискусію, рольову гру, тренінг, портфоліо); – вміння раціонально застосовувати різні засоби навчання; – готовність до вербальної інтеракції; – систематичне дотримання граматичних правил та адекватне їх застосування; – вміння обирати вербальну та невербальну поведінку згідно з комунікативною ситуацією; – здатність побудови цілісних, когерентних, логічних висловлень; – вміння компенсації особливими засобами недостатності знання мови;
Рефлексивний	– вміння свідомо контролювати результати своєї діяльності, рівень власного розвитку, динаміку особистісного зростання.

«Рівень» розглядається як шкала вимірювання, ступінь якості або здатності суб'єкта, що визначається набором об'єктивних чинників – критеріїв та показників, які дають змогу комплексно оцінити певне педагогічне явище та мати відповідне теоретичне і практичне обґрунтування сформованості професійної комунікативної компетентності в майбутніх учителів англійської мови на засадах компетентнісного підходу.

Дослідники мають право довільно, тобто на свій розсуд, встановлювати кількість «рівнів», беручи за основу їх виділення різні критерії та наповнюючи кожний рівень відповідним змістом. Поділяючи думку В. Баркасі [1], С. Соколової [10], А. Гуржія [6] та ін., які традиційно виокремлюють чотири рівні: низький (рецептивно-продуктивний); середній (репродуктивний); достатній (конструктивно-варіативний); високий (творчий) [6, с. 11], ми також визначили чотири рівні

сформованості професійної комунікативної компетентності в майбутніх учителів англійської мови, а саме: а) нульовий (рецептивний); б) низький (продуктивний); в) середній (конструктивний); г) високий (креативний).

Під рівнем сформованості досліджуваного феномена розуміємо характеристику навчальних досягнень студентів у процесі оволодіння ними знаннями та вміннями, а також оцінку їх реальної поведінки у змодельованих ситуаціях професійного спілкування.

У межах компонентної структури за обґрунтованими вище критеріями та показниками були визначені рівні сформованості професійної комунікативної компетентності в майбутніх учителів англійської мови.

Нульовий рівень сформованості професійної комунікативної компетентності свідчить про те, що студенти не володіють ні теоретичними, ні практичними знаннями основних законів і понять лінгвістики як рідної, так і іноземної мови, не знають, як ці знання можна застосувати у практичній діяльності. Крім того, вони не виявляють інтерес до професійної діяльності та уміння її аналізувати, не прагнуть удосконалювати свої знання та вміння шляхом застосування інтерактивних та інноваційних технологій.

Студентам, які перебувають на **низькому рівні** сформованості професійної комунікативної компетентності, властиве абстрактне (загальне) уявлення, байдуже ставлення, пасивний, епізодичний інтерес до опанування професійною комунікативною компетентністю (часто він взагалі відсутній). Знання засвоюються формально. Діяльнісний компонент характеризується обмеженістю вмінь до формування професійної комунікативної компетентності, повільним темпом роботи. Студент, навчальні досягнення якого відповідають «низькому» рівню, переважно діє за підказкою, часто не може пояснити, на що спрямовані започатковані дії. Не вміє працювати самостійно.

Студентам, у яких виявлено **середній рівень** сформованості професійної комунікативної компетентності, властива нестійка позитивна мотивація, епізодичний інтерес до формування професійної комунікативної компетентності. Запас базових знань дозволяє успішно виконувати типові завдання. Базові вміння загалом засвоєні, але недостатньо використовуються в практиці. На цьому рівні сформованості професійної комунікативної компетентності студенти вміють контролювати та керувати своїми діями у традиційних обставинах, регулярно усувають недоліки навчальної та професійної підготовленості. Важливою умовою для віднесення студента до групи середнього рівня навчальних досягнень є наявність у нього намагання досягти вищого професіоналізму, усвідомлення недоліків своєї підготовки.

Для студентів, що досягли **високого рівня** сформованості професійної комунікативної компетентності, властива позитивна мотивація до діяльності, стійкий інтерес до формування професійної комунікативної компетентності. Студентам цієї групи характерні ґрунтовні знання, наявні можливості пошуку нестандартних рішень та застосування їх на практиці, стійке й впевнене володіння знаннями, вміннями та навичками. У них спостерігається високий рівень сформованості навичок самостійної роботи, що надає діяльності творчого характеру. Майбутні вчителі англійської мови вміють контролювати свої дії у стандартних і нестандартних педагогічних ситуаціях, адекватно оцінюють рівень власної підготовленості до формування професійної комунікативної компетентності у процесі фахової підготовки.

Висновки. Отже, дослідження проблеми формування професійної комунікативної компетентності в майбутніх учителів англійської мови на засадах компетентнісного підходу передбачає розробку чіткої системи вимірювання рівня її сформованості. Відсутність такої системи та відповідного методичного інструментарію стримує педагогів вищої професійної школи в оцінці своєї роботи та об'єктивній диференціації майбутніх фахівців. У зв'язку з цим у контексті даної статті було проаналізовано та обґрунтовано критерії, показники та рівні сформованості професійної комунікативної компетентності в майбутніх учителів англійської мови на засадах компетентнісного підходу.

Література:

1. Баркасі В. В. Формування професійної компетентності в майбутніх учителів іноземних мов [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Баркасі Вікторія Володимирівна. – Одеса, 2004. – 212 с.
2. Беспалько В. П. О критеріях качества подготовки специалистов / В. П. Беспалько // Вестник высшей школы. – 1988. – № 1. – С. 3–9.
3. Беспалько В. П. Программированное обучение / В. П. Беспалько. – М., 1970. – 299с.
4. Галузяк В. М. Педагогіка : навчальний посібник / В. М. Галузяк, М. І. Сметанський, В. І. Шахов. – Вінниця : ДП «Державна картографічна фабрика», 2007. – 400 с.
5. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / Семен Устимович Гончаренко. – К. : Либідь. – 1997. – 376 с.
6. Гуржій А. М. Методологія критеріїв оцінювання / А. М. Гуржій // Освіта України. – 2000. – № 44–45. – 1 листопада. – С. 11.
7. Занюк С. С. Психологія мотивації : навч. Посібник / Занюк С. С. – К. : Либідь, 2002. – 128 с.
8. Лазарев О. В. Критерії, показники та рівні сформованості професійної комунікативної компетентності майбутніх фахівців аграрного профілю / О. В. Лазарев // Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. Частина 1, 2014. – С. 211–216.
9. Лернер И. Я. Качества знаний учащихся. Какими они должны быть? / И. Я. Лернер. – М. : Знание, 1978. – 48с.
10. Соколова С. В. Формирование педагогической компетентности будущего преподавателя [Текст] : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Соколова Светлана Владимировна. – Волгоград, 2004. – 196 с.
11. Хотомлянський А. Л. Оценка показателей качества обучения студентов в системе управления качеством подготовки специалистов / А. Л. Хотомлянський, Н. Г. Портянко // Проблемы высшей школы. Совершенствование практической подготовки студентов. – К. : Вища школа, 1983. – Вип.50. – С. 66–70.

УДК 811.161.1'37

Т. А. Клименко,

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, Дніпро

ЛІНГВОМЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ РОБОТИ З ФРАЗЕОЛОГІЧНИМИ ОДИНИЦЯМИ НА ЗАНЯТТЯХ З РКІ

У статті розглядається лінгвометодичний аспект вивчення фразеологічних одиниць щодо роботи на заняттях з російської мови як іноземної. Фразеологізми мають естетичну цінність, тому часто входять до складу навчального матеріалу. Тлумачення їхнього значення відбувається на дотекстовому рівні роботи. Фактичний матеріал статті налічує близько 50 різнорівневих мовних одиниць, відбір ідіом вівся за наявності слів з часовим значенням.

Ключові слова: ідіома, мотивація, часове значення, дієслівна парадигма, метод, РКІ.